

Istungidokument

**B8-0364/2018 }
B8-0365/2018 }
B8-0367/2018 }
B8-0368/2018 }
B8-0372/2018 }
B8-0378/2018 } RC1**

12.9.2018

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 135 lõikele 5 ja artikli 123 lõikele 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B8-0364/2018 (ECR)
B8-0365/2018 (Verts/ALE)
B8-0367/2018 (S&D)
B8-0368/2018 (GUE/NGL)
B8-0372/2018 (PPE)
B8-0378/2018 (ALDE)

Uganda ja opositsiooniliste parlamendiliikmete vahistamise kohta
(2018/2840(RSP))

Cristian Dan Preda, Joachim Zeller, Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jaromír Štětina, Laima Liucija Andrikienė, Krzysztof Hetman, Eduard Kukan, Patricija Šulin, Tomáš Zdechovský, Marijana Petir, Tunne Kelam, Elisabetta Gardini, Roberta Metsola, Csaba Sógor, Željana Zovko, Romana Tomc, Ramona Nicole Mănescu, Cristian-Silviu Buşoi, Giovanni La Via, Pavel Svoboda, Ivan Štefanec, Bogdan Brunon Wenta, József Nagy, Adam Szejnfeld, Stanislav Polčák, Tadeusz Zwiefka, Michaela Šojdrová, Sandra Kalniete, Francis Zammit Dimech, David McAllister, Seán Kelly, Ivana Maletić, Deirdre Clune, Dubravka Šuica, Andrey Kovatchev, Anna Záborská, Milan Zver, László Tőkés, Inese

RC\1162778ET.docx

PE624.073v01-00 }
PE624.074v01-00 }
PE624.076v01-00 }
PE624.077v01-00 }
PE624.081v01-00 }
PE624.087v01-00 } RC1

Vaidere

fraktsiooni PPE nimel

Elena Valenciano, Soraya Post, Norbert Neuser

fraktsiooni S&D nimel

Karol Karski, Charles Tannock, Monica Macovei, Branislav Škripek, Ruža Tomašić, Pirkko Ruohonen-Lerner

fraktsiooni ECR nimel

Marietje Schaake, Petras Auštrevičius, Beatriz Becerra Basterrechea, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Gérard Deprez, Martina Dlabajová, Nadja Hirsch, Filiz Hyusmenova, Ivan Jakovčić, Petr Ježek, Ilhan Kyuchyuk, Patricia Lalonde, Valentinas Mazuronis, Louis Michel, Javier Nart, Urmas Paet, Maite Pagazaurtundúa Ruiz, Carolina Punset, Jozo Radoš, Frédérique Ries, Robert Rochefort, Ramon Tremosa i Balcells, Ivo Vajgl, Johannes Cornelis van Baalen, Hilde Vautmans, Cecilia Wikström

fraktsiooni ALDE nimel

Lola Sánchez Caldentey, Merja Kyllönen, Marie-Christine Vergiat, Patrick Le Hyaric, Kateřina Konečná, Jiří Maštálka, Tania González Peñas, Xabier Benito Ziluaga, Estefanía Torres Martínez, Barbara Spinelli, Miguel Urbán Crespo

fraktsiooni GUE/NGL nimel

Pascal Durand, Maria Heubuch, Bodil Valero

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Ignazio Corrao, Piernicola Pedicini, Fabio Massimo Castaldo

fraktsiooni EFDD nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Uganda ja opositsiooniliste parlamendiliikmete vahistamise kohta (2018/2840(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Uganda kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu delegatsiooni, Austria, Belgia, Iirimaa, Itaalia, Madalmaade, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Taani ja Ühendkuningriigi missioonijuhtide ning Norra ja Islandi missioonijuhtide 17. augusti 2018. aasta ühist kohalikku avaldust Arua haldusüksuses toimunud järelvalimiste kohta,
  - võttes arvesse 10. detsembril 1948. aastal vastu võetud inimõiguste ülddeklaratsiooni, millele Uganda on alla kirjutanud,
  - võttes arvesse 1966. aasta kodanike- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, mille Uganda ratifitseeris 21. juunil 1995,
  - võttes arvesse piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimväärikust alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside vastast ÜRO konventsiooni (1984),
  - võttes arvesse demokraatia, valimiste ja valitsemise Aafrika hartat,
  - võttes arvesse Uganda inimõiguste komisjoni avaldust pärast 15. augustil 2018. aastal Arua haldusüksuses toimunud järelvalimisi riigis esile kerkinud inimõiguste küsimuste kohta,
  - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu üldise korrapärase läbivaatamise töörühma aruannet Uganda kohta,
  - võttes arvesse AKV-ELi partnerluslepingut (Cotonou leping) ja eelkõige selle artikli 8 lõiget 4 mittediskrimineerimise kohta,
  - võttes arvesse Uganda Vabariigi 1995. aasta põhiseadust, mida muudeti 2005. aastal,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 135 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 4,
- A. arvestades, et 15. augustil 2018. aastal toimusid Loode-Ugandas asuvas Arua haldusüksuses järelvalimised, mille tulemusel valiti sõltumatu opositsioonikandidaat Kassiano Wadri ja mida saatis vägivald;
- B. arvestades, et Uganda president Yoweri Museveni, sõltumatu parlamendiliige Robert Kyagulanyi Ssentamu (tuntud ka kui Bobi Wine) ja veel mitu poliitikut tegid 13. augustil 2018 Aruas kampaaniat seoses väga pingeliste järelvalimistega, mis toimusid juunis aset leidnud parlamendiliikme tapmise tõttu;
- C. arvestades, et populaarne muusik Bobi Wine on pärast 2017. aastal Uganda parlamenti

pääsemist kujunenud president Museveni mõjukaks kriitikuks;

- D. arvestades, et 13. augusti 2018. aasta hilisõhtul lasti Bobi Wine'i autojuht Yasin Kawuma segastel asjaoludel maha ning kui president Museveni lahkus Aruast, ründasid Kassiano Wadri toetajad väidetavalt presidendi autot kividega;
- E. arvestades, et politsei vahistas kaks telekanali NTV Uganda ajakirjanikku, Herbert Zziwa ja Ronald Muwanga, kui nad tegid otsereportaaži piirkonnast, kus Kawuma tapeti;
- F. arvestades, et Wine ja Wadri koos mitme teisega vahistati peatselt pärast seda; arvestades, et Wine'i süüdistati tulirelvade valdamises;
- G. arvestades, et 33 isikut, teiste seas Wadrit ja nelja parlamendiliiget (Robert Kyagulanyi, Francis Zaake, Gerald Karuhanga ja Paul Mwiru) süüdistati päev pärast valimisi riigireetmises ja Wine'i süüdistati sõjakohtus ebaseaduslike tulirelvade valdamises;
- H. arvestades, et Uganda julgeolekujõud surusid nende vahistamiste tõttu Aruas, Kampalas ja Mityanas puhkenud meeleavaldused vägivaldselt maha; arvestades, et on teatatud pisargaasi ja lahinglaskemoona kasutamisest;
- I. arvestades, et 20. augustil 2018. aastal peksid sõdurid Reutersi heaks töötavat fotograafi James Akenat, kes kajastas Kampalas poliitilist meeleavaldust #freeBobiWine, ta vahistati ja teda hoiti mitu tundi vangistuses;
- J. arvestades, et teadete kohaselt piinati Wine'i ja teisi vahi all olnud isikuid; arvestades, et ametiasutused lükkasid need väited esialgu tagasi, kuid on nüüd lubanud neid uurida;
- K. arvestades, et hiljem, kui sõjakohus oli otsustanud tulirelvade ebaseadusliku valdamise juhtumi lõpetada, esitati Wine'ile tsiviilkohtus süüdistus riigireetmises;
- L. arvestades, et Wine vabastati seejärel kautsjoni vastu ja ta on Ugandast lahkunud, et USAs arstiabi saada;
- M. arvestades, et endine ÜRO inimõiguste ülemvolinik Zeid Ra'ad al-Husein kutsus Uganda valitsust üles uurima põhjalikult, sõltumatult ja erapooletult tõsiseid süüdistusi inimõiguste rikkumiste, sealhulgas kohtuväliste tapmiste, ülemäärase jõu kasutamise ja piinamise ning muude väärkohtlemise vormide kohta ning tooma vastutajad kohtu ette;
- N. arvestades, et politsei või sõjavägi vahistasid aastatel 2001–2017 mitu korda Demokraatlike Muutuste Foorumi juhi ja neljakordse presidendikandidaadi Kizza Besigye ning viimast korda toimus see 25. septembril 2017;
- O. arvestades, et opositsioonipoliitikute vahistamine ja hirmutamine on Ugandas tavaline nähtus;
- 1. väljendab sügavat muret opositsiooniliste parlamendiliikmete vahistamise pärast seoses Arua järelvalimistega;
- 2. rõhutab, et Uganda demokraatia jaoks on äärmiselt oluline, et Uganda president ja valitsus

austaksid riigi parlamendi kui institutsiooni ja selle liikmete mandaadi sõltumatust ning tagaksid, et kõik parlamendiliikmed saavad vabalt valimistel saadud mandaati täita;

3. kutsub Uganda ametivõime üles loobuma pealtnäha alusetutest süüdistustest Bobi Wine'i vastu ning lõpetama opositsiooni poliitikute ja toetajate tagakiusamine;
4. nõuab tungivalt, et Uganda ametivõimud algataksid viivitamata tulemusliku, erapooletu ja sõltumatu uurimise seoses Yasin Kawuma tapmisega ning surmajuhtumite ja liigse jõu kasutamiseга meeleavalduste ajal; ootab kiiret ja sõltumatut uurimist Aruas vahistatud isikute väidetava piinamise ja väärkohtlemise kohta; toonitab, et vastutajad tuleb tuua kohtu ette;
5. kinnitab taas oma pühendumust sõnavabadusele ning meedia võtmerolli demokraatlikus ühiskonnas; märgib murega, et koos osalejatega on pekstud puhkenud meeleavaldusi ja mässusid kajastanud ajakirjanikke ning kaks ajakirjanikku vahistati; kutsub Uganda ametivõime üles looma keskkonda, kus ajakirjanikud saavad takistamatult oma riigi poliitiliste sündmuste kohta infot edastada;
6. tuletab Uganda ametivõimudele meelde nende kohustust tagada, edendada ja kaitsta põhiõigusi, sealhulgas riigi kodanike kodaniku- ja poliitilisi õigusi, muu hulgas sõnavabadust ja kogunemisvabadust;
7. tuletab Uganda valitsusele meelde tema rahvusvahelisi kohustusi, eelkõige seoses põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtete austamise ning kohtuasjade menetlemisega, eriti seoses õigusega õiglasele ja erapooletule kohtuprotsessile;
8. nõuab tungivalt, et õiguskaitseasutused kaitseksid põhivabadusi ilma mingi hirmutamisetä, järgides seejuures Uganda põhiseaduse artiklit 24, milles on sätestatud, et „ükski isik ei tohi langeda ühegi piinamise vormi ega julma, ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise ohvriks“;
9. kutsub Uganda julgeolekujõude üles vaoshoitusele meeleavalduste mahasurumisel, palub loobuda lahinglaskemoona kasutamisest, tegutseda seaduslikult ja austades täielikult inimõigustealast õigust ning võimaldada ajakirjanikel vabalt oma tööd teha;
10. kutsub samal ajal meeleavaldajaid üles seadust järgima ning oma õigusi ja vabadusi seaduse piires rakendama;
11. kutsub ELi üles kasutama ära poliitilist mõjujõudu, mida pakuvad arenguabi programmid, eelkõige eelarvetoetuse programmid, et tõhustada inimõiguste kaitset ja edendamist Ugandas;
12. tunnustab Uganda inimõiguste komisjoni tehtud tööd pärast Arua järelvalimistest alguse saanud vahistamisi, tapmisi ja piinamisi, sealhulgas aruandeid, kinnipidamiskohtade külastamist, kadunud isikute asukoha väljaselgitamist ning sekkumisi kinnipeetavate õiguste, ravi ja perekülastuste tagamiseks;
13. palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel

esindajal olukorda Ugandas tähelepanelikult jälgida; rõhutab, et Euroopa Parlamenti tuleks teavitada kõikidest uutest märkidest, et Uganda parlamendi opositsiooniliikmete tööd seadusandjatena takistatakse;

14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, Uganda Vabariigi presidendile, Uganda parlamendi esimehele ning Aafrika Liidule ja selle institutsioonidele.